

Er zijn taalkwesties waarover heel verschillend kan worden gedacht. Taalkundige Frank Jansen behandelt iedere maand zo'n kwestie, en nodigt iedereen uit te reageren.

Meer Duits op school?

Vroeger kregen leerlingen drie verplichte vreemde talen (Frans, Duits en Engels); tegenwoordig slechts één: Engels. Natuurlijk kunnen leerlingen die twee andere talen (als er een docent voor is) wel kiezen, maar dat doen er maar weinig. Bijgevolg zijn er maar weinig mensen van onder de dertig die het Duits beheersen. Is het wenselijk dat leerlingen meer gestimuleerd worden om Duits als tweede vreemde taal te leren?

VOORSTANDER

Met het stimuleren van het Duits, de taal van onze voornaamste handelspartner, helpen we in de eerste plaats ons-

zelf. Natuurlijk kunnen Nederlanders en Duitsers best met elkaar in het Engels converseren, maar voor een goed, meer dan oppervlakkig contact is het beter als een van de twee op de taal van de ander overschakelt. Ik heb tenminste nog nooit gehoord van een Duits-Nederlands echtpaar dat thuis Engels sprak. Nederlanders met een beetje gevoel voor verhoudingen zullen beseffen dat zij zich als sprekers van de kleinste taal aan de Duitsers moeten aanpassen.

Maar dit zwaarwegende handelsargument is niet het enige. Voor Nederland geldt dat het Duits de enige echte buurtaal is. Om Fransen of Engelsen te spreken, moet je niet alleen de grens over, maar ook door Vlaanderen of de zee over. Dat verklaart wellicht de structurele, innige regionale contacten tussen Nederland en Duitsland op ambtelijk, politiek en cultureel niveau. Maar die contacten gedijen alleen bij een grondige beheersing van de andere taal. Het lijkt wel alsof de Duitsers daar meer van doordrongen zijn dan de Nederlanders, gezien de grote belangstelling voor de Nederlandse taal op Duitse scholen en universiteiten.

TEGENSTANDER

Voorstanders van meer onderwijs in Duits schermen vaak met dat betere, diepere contact dat Nederlanders met Duitsers hebben als ze Duits spreken. Ik neem dat graag aan, zo gauw er een bewijs bij gepresenteerd wordt. Bovendien vraag ik me af of beide partijen van dat diepere contact profiteren. Zijn dat niet voornamelijk diegenen die hun eigen

moedertaal kunnen blijven spreken? Dat zijn in dit geval de Duitsers. Uit de hele gedachte spreekt een groot wantrouwen tegenover het grote Europese experiment dat nu gaande is, waarin alle volkeren (behalve de Britten) in hun contact met buitenlanders zich van een vreemde taal moeten bedienen. Waarom zou dat per se tot oppervlakkigheid leiden? Bovendien, als blijkt dat diepgang inderdaad ontbreekt, zijn mensen handig genoeg om voor dat probleem een oplossing te zoeken.

Maar stel dat meer Duits op school wenselijk zou zijn, is dat dan eins-zweidre geregeld? Dat valt te betwijfelen, want op onze middelbare scholen mogen de kinderen zelf hun profiel kiezen. En die kiezen op grond van hun onderbuikgevoelens. De favoriete profielen zijn gericht op een – laten we zeggen – bepaald soort vakantiebestemming en de manier waarop je het daarvoor benodigde geld snel verwerft. Een profiel met Spaans en economie.

**Wat vindt u ervan?
Moet het Duits op school
gestimuleerd worden?**

Geef voor 23 november uw mening op onze website: www.onzetaal.nl/homofkuit. Of stuur een briefkaart met 'Duits op school stimuleren' of 'Duits op school niet extra stimuleren' naar de redactie van *Onze Taal*, Raamweg 1a, 2596 HL Den Haag. In de volgende aflevering de uitslag. ■

Antwoorden Taaltest

(zie pagina 323)

A. Spelling

1. a. abc'tje
2. c. einzelgänger
3. b. in arren moede
4. a. sowieso
5. a. vaporisator

B. Woordenschat

1. a. bijl
2. a. altviool
3. b. sherrycocktail
4. c. staatsgreep

C. Zoek de fouten

1. *stukadoor, konden, sauzen* mag ook.
2. *spic en span, konditoreien, Kurfürstendamm, wienermelange, fenomenale.*

D. Extra

Plankenkoorts, doelmatig, leenvertaling, fratsen, zonder meer en verloedering zijn allemaal ooit letterlijk uit het Duits vertaald.

Uitslag vorige stemming

Moet de regel voor de slot-*n* van onbepaalde telwoorden afgeschaft worden? Oftewel: zouden we af moeten van de regel dat *beide(n)* in een zin als 'Ze waren beide(n) gevallen' een *n* krijgt als het naar mensen verwijst, maar niet als het om dieren gaat, of om dingen?

U blijkt bijzonder gehecht aan deze lastige regel: 129 inzenders (74%) willen hem handhaven. Deze schrijvers is het gelukt om hem te leren, en ze waarderen het subtiele betekenisverschil dat je ermee kunt uitdrukken.

Een minderheid van 45 inzenders (26%) heeft problemen met de regel. Opmerkelijk vind ik dat veel kritiek zich niet richt op die relatief lastige grammaticale kwestie 'wel of geen *n*'. Nee, veel mensen blijken zich eraan te storen dat 'dieren' bij de 'dingen' horen en niet bij de mensen. Dieren hebben ook recht op een *n*!